

Jdu za holkama, řekla. Otce s matkou už neviděla

22. června 2008 9:34

Přežila jich jen hrstka. Když jeden z transportů českých Židů do Estonska zastavil na nádraží, většinu lidí odvezly autobusy na planinu Kalevi Liiva, kde byli zastřeleni. Smrti unikla pouze skupina žen. Třeba dívka, jež řekla rodičům: "Jdu za holkama," a přesedla do nákladního auta. Otce s matkou už nikdy neviděla.

Z filmu Zapomenuté transporty do Estonska | foto: Falcon

To je útržek osudů, které sleduje dokument Zapomenuté transporty do Estonska; již třetí ze čtyř celovečerních děl Lukáše Příbyla, jež do kin postupně přinášejí svědectví o deportacích do ghetta a koncentračních táborů v Lotyšsku, Bělorusku, Estonsku a ve východním Polsku. Do míst, o nichž se moc neví a nemluví.

Mezi tragickými příběhy představuje ten estonský záblesk naděje. Pětačtyřicet [českých](#) dívek z transportu se dočkalo míru: díky vzájemné pomoci pod mušketýrským heslem: "Jedna za všechny, všechny za jednu." Chránila je neskutečná obětavost, ale také zarputilost, s níž odmítaly [brát](#) na vědomí okolní realitu.

Přitom ženy prošly několika koncentračními tábory v Estonsku a v Polsku; nakonec se dostaly do Bergen Belsenu a pár z nich zpět do Polska, kde zažily osvobození tábora. "Přišli Rusové a říkali: Teď můžete [jít](#) domů. Pak odjeli; a to bylo všechno," líčí. Do Estonska se některé z nich ještě vrátily na poválečný proces: jako svědkyně proti strůjčům holokaustu.

Dva díly projektu Zapomenuté transporty už prošly kiny, která mají možnost promítat z DVD; nyní má premiéru estonská část a závěrečná polská epizoda pak zřejmě v září celý cyklus uzavře. Polské svědectví se zaměří na prakticky neznámé pracovní tábory a útoky krajem, v němž se podle pamětníků "život Žida rovnal pěti kilogramům cukru".

Ostatně i dívky z estonského transportu vyprávějí, že prý ani po válce jim tam jako Židovkám nenalili polévku. Polský dokument přinese mimo jiné unikátní případ muže, jenž byl na útěku třikrát dopaden a umístěn v témže vězení - ale pokaždé pod jiným jménem a s odlišným životopisem.

[Mirka Spáčilová](#) MF DNES

© Copyright 1999 – 2011 [MAFRA a.s.](#) a dodavatelé [Profimedia](#), Reuters, ČTK, AP. Partner pro inzerci v Německu: [RP Online](#).
Jakékoliv užití obsahu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování článků a fotografií je bez souhlasu MAFRA a.s. zakázáno.